

**Stichting Speelgoed- en
Carnavalsmuseum 'Op Stelten'**

Jaarverslag 2021

Speelgoed- en carnavalsmuseum 'Op Stelten'
Zandheuvel 51- Oosterhout – www.speelgoedmuseum.nl

ONTWIKKELINGEN 2021

Ook in het verslagjaar 2021 had de corona-pandemie ingrijpende gevolgen voor ons museum. Gedwongen sluiting en strenge voorwaarden in de periodes waarin we wel open mochten hebben wederom een grote, negatieve invloed gehad op het bezoekersaantal – een terugval met circa 60% (vergelijkbaar met de landelijke ontwikkeling) - en onze reguliere inkomsten uit entreegelden, winkel en museumcafé. Het is aan de ruimhartige steunmaatregelen van gemeente, rijk en fondsen te danken dat we het jaar zonder al te grote

financiële averij hebben kunnen afsluiten. En we zelfs ruimte hebben gevonden voor een aantal noodzakelijke investeringen.

Corona heeft ook voor het tweede achtereenvolgende jaar gevolgen gehad voor ons vrijwilligersbestand. Helaas hebben ook dit jaar onder onze vrijwilligers mensen zelf of in hun omgeving te maken gekregen met de (ernstige) gevolgen van corona. Een behoorlijke groep vrijwilligers is afgehaakt. Vanwege corona, vaak in combinatie andere kwalen en/of gevorderde leeftijd. In een aantal gevallen betrof het ook mensen die lang vrijwilliger zijn geweest en waar we vanwege alle beperkingen niet of slechts in (heel) kleine kring afscheid hebben kunnen nemen. Gelukkig hebben zich ook weer de nodige nieuwe vrijwilligers gemeld, maar het zoeken naar nieuwe aanwas blijft een punt van voortdurende zorg.

De periode van relatieve rust in de bezoekersactiviteiten is benut om een aantal vernieuwingen door te voeren en achterstallig zaken in te halen: een nieuw kassasysteem, een nieuw inbraakalarm, vernieuwing/aanpassing audiovisuele middelen (incl. filmzaaltje in de bibliotheek), een audiotour, leeghalen van het externe depot en het ontzamen van een aantal deelcollecties. Ook is een begin gemaakt met de vernieuwing van het Speelgoedmuseum. Mudware, een inspirerende organisatie die musea begeleidt in het traject van vernieuwing en ontwikkeling, heeft een voorstel gemaakt voor het opstellen van een Masterplan waarvoor nu de financiering georganiseerd wordt

In totaal mocht het museum in 2021 5.063 bezoekers ontvangen, waarvan 847 kinderen (2020 6.139 bezoekers waarvan 1.146 kinderen) 1.274 bezoekers maakten gebruik van de Museumkaart.

COLLECTIE

Ook dit jaar zijn weer diverse (kleine) schenkingen ontvangen. Schenkingen zijn alleen welkom onder de voorwaarde dat het een waardevolle aanvulling is voor de collectie en het museum zelf mag bepalen wat er met de schenking gebeurt (opname in kerncollectie, depot of eventueel verkoop).

Er is gestaag doorgewerkt aan het sorteren van de collectiestukken die in het tijdelijk extern depot in de Antoniuskerk opgeslagen zijn. Daarbij is ook nadrukkelijk gekeken welke stukken overbodig/overtalig zijn en kunnen worden afgestoten. Met dit overtalig speelgoed zijn mooie projecten gerealiseerd. Inmiddels is het tijdelijke depot geheel leeg gemaakt. Een deel van de spullen is klaargezet voor registratie en opslag in het vaste depot en een ander deel is afgestoten. Daarvoor is de LAMO regeling gehanteerd, waar alle Nederlandse musea gebruik van maken voor het afstoten van voorwerpen uit het depot. Vier voor het speelgoedmuseum “vreemde” deelcollecties zijn als bulk naar andere musea gegaan: klompjes, chocoladevormen, merklappen en spaarpotten.

De collectievrijwilligers hebben in dit proces overleg gevoerd met het bestuur van de Stichting Collectie Speelgoedmuseum.

WISSELTENTOONSTELLINGEN EN OVERIGE EXPOSITIES

Het jaar 2021 startte met een lockdown (18 dec 2020- 5 juni 2021). Daardoor kon de geplande tentoonstelling van het ‘Bromtolproject’ van de gemeente Oosterhout niet door gaan.

- In samenwerking van het Speelgoedmuseum, leerlingen uit 4 VWO van het Mgr. Frenckencollege en VASTWEL is een educatief programma ontwikkeld voor het basisonderwijs. Spelenderwijs hebben de leerlingen van basisschool De Achthoek inmiddels kennism gemaakt met het thema ‘Van Tijd & Eeuwigheid.’ Ze zijn aan de slag gegaan met roosvensters, ook wel Catharinenvensters genoemd. De leerlingen kregen in dit project op afstand hulp van 4 VWO leerlingen van het Frencken. Hoe maak je van een tekening een roosvenster en wat betekenen de kleuren die je gebruikt eigenlijk? De tentoonstelling werd digitaal geopend op 1 april 2021 door onderwijs wethouder Robin van der Helm. Het was een mooie en waardevolle samenwerking!
- De opening van de daaropvolgende Wisseltentoonstelling: Kunst van Spelen, werd noodgedwongen uitgesteld tot 9 juni 2021. Deze tentoonstelling werd in deze lockdown-periode voorbereid. Vijf Oosterhoutse kunstenaars waren uitgenodigd om met of naar aanleiding van speelgoed uit de collectie van het museum aan de slag te gaan. Gelijktijdig werd een educatief project gestart waarbij vijf klassen van Oosterhoutse basisscholen een kunstenaar “adopteerden” en aan de hand van workshops zelf aan de slag gingen met het thema. Hun werk werd vanaf 9 juni tentoongesteld, naast het werk van de kunstenaar. De tentoonstelling was te zien tot 3 oktober.
- Op 1 november is vervolgens de Lego-tentoonstelling geopend, waarin de verzameling MOC’s (My Own Creations) van Henk Eland te zien was. Deze tentoonstelling is vanwege de tweede lockdown verlengd tot 4 april 2022. In het Museumcafé kunnen kinderen met lego spelen.

OVERIGE ACTIVITEITEN

- **Carnaval**

Ook carnaval kon niet als vanouds gevierd worden. Wel werd in februari in het museum een deel van de openingsfilm opgenomen die de O.C.S. maakte voor de start van het online-carnaval. Daarin onder andere de overdracht van de sleutel door de burgemeester aan Prins Mienus 14, de bekendmaking van de Grootste Kaai en de presentatie van het carnavalsmotto voor 2022. Het museum heeft ook meegewerkt aan een carnavalsprojectje in de Bussel.
- **Verkiezingen**

Op 17 maart was het Museumcafé stembureau voor de landelijke verkiezingen.
- **Project Onvergetelijk Speelgoed**

Het project Onvergetelijk Speelgoed, interactieve rondleidingen voor mensen met alzheimer en hun mantelzorger, is in 2021 stil komen te liggen vanwege de Coronapandemie. Het wordt in 2022 pas weer opgestart als het mogelijk is, want de doelgroep behoort tot de meest kwetsbare wat betreft Corona. De rondleidingen worden verzorgd door speciaal opgeleide museumvrijwilligers. De focus ligt niet op de ziekte, maar op het beleven van een positieve en inspirerende ochtend in een veilige omgeving. Het project is een co-creatie van het museum en Dementievriendelijk Oosterhout.
- **Jeugdactiviteiten**

Gedurende de zomervakantie 2021 was het Speelgoedmuseum weer betrokken bij De Zomerkaravaan, een gemeentelijk project voor kinderen van 5-12 jaar die niet op vakantie kunnen. Er werd iedere woensdagmiddag een workshop gegeven in het Museumcafé met als thema: 'met een hoed is je dag weer goed'. De kinderen kregen een voorstelling te zien over hoe je door steeds een ander hoofddekseel op te zetten in de huid van een ander kunt kruipen. Daarna maakten ze zelf een hoed, die ze mee naar huis nemen. Het was zo'n succes dat er een extra workshop is gehouden om de wachtlijst weg te werken.
Er werden nauwelijks kinderverjaardagen gevierd in het museum.
- **Educatie**

Tussen de eerste en de tweede lockdown heeft het museum sporadisch kunnen deelnemen aan het erfgoedprogramma Museumschatjes, een educatief programma voor de leerlingen van groep 5/6 van de basisscholen. Daarnaast verzorgt het museum sinds 2014, ook in samenwerking met Erfgoed Brabant, het project "Overgisteren" voor groep 1/2 van de basisschool en hebben enkele scholen uit de regio zich individueel aangemeld voor het educatieve project Kunst van Spelen. Een museumbezoek met educatief programma, gecombineerd met de tentoonstelling in de Wisselzaal
Aan de projecten hebben in 2021 103 kinderen fysiek deelgenomen. Andere projecten zijn digitaal uitgevoerd. Zo hebben o.a. de kinderen van BS De Achthoek hebben digitaal deelgenomen aan het project 'Roosvensters'.
- **Ontvangsten bijzondere gasten/groepen**

Vanwege corona hebben we in verslagjaar geen bijzondere gasten/groepen kunnen ontvangen.

- **Maatschappelijke stage**

Ook de maatschappelijke stage kon geen doorgang vinden. Deze zal in 2022 weer worden opgepakt.

- **“Op weg naar werk in Oosterhout”**

Het museum doet mee aan het gemeentelijke project ‘Op weg naar werk in Oosterhout’. Dit project is gericht op integratie, taalverwerving en re-integratie op de arbeidsmarkt. Gebleken is, dat die het meest succesvol verlopen als de inburgeringscursus wordt gecombineerd met een maatschappelijke activiteit. Vanaf het eerste moment was het project in het museum een succes.

In 2021 is het project vervolgd voor de deelnemers die in 2020 gestart zijn in de functies gastvrouw/-heer, ICT/AV-middelen, depotbeheer en registratie. Het museum moest twee keer in lockdown, waardoor minder nieuwe vrijwilligers geplaatst konden worden.

- **Bijzondere activiteiten**

Het museum heeft op 30 oktober 2021 voor de eerste keer deelgenomen aan de Cultuurnacht. Te zien was de voorstelling ‘De Tijdverstriker’ van Juup Luijten, een jonge theatermaker. Een lucifersdoos staat een stukje open, dat kun je gebruiken als een poppenkast. De stem van Juup ontsluit het mysterie: een lucifersdoosje, verstopt in een keukenla, krijgt last van hoogmoedswaanzin. “Ik woon al lang in dit museum en ben dus ook een museumstuk.” Doosje pompt zijn ego op, komt er uiteindelijk achter dat met het verstrijken van de tijd – lees: de lucifers – uiteindelijk na het opbranden van het laatste vlamhoutje niets meer overblijft dan een lege huls. 125 deelnemers aan de cultuurnacht hebben deze bijzondere voorstelling gezien.

Sinterklaas heeft in het museum op een aantal dagen coronaproof kinderen kunnen ontvangen.

In november heeft het museum meegedaan aan de actie ‘Het Museumkwartier pakt in’. In het museumkwartier werd vanuit verschillende woningen en garages speelgoed verkocht, dat in het museum mooi ingepakt kon worden.

De agenda van 2021 meldde verder lessen van de Oosterhout Academie. Het grootste deel van de geplande lezingen en andere activiteiten kon als gevolg van corona niet doorgaan.

PERSONELE ORGANISATIE

Samenstelling bestuur Speelgoed- en Carnavalsmuseum ‘Op Stelten’

Gré Beekers	voorzitter
Sjef Kock	secretaris
Mattie Broekmans	penningmeester
Ben de Rooij	vicevoorzitter
Vacature	lid

Het bestuur vergaderde eenmaal per zes weken.

Samenstelling managementteam

Aan het eind van verslagjaar was de samenstelling van het managementteam als volgt:

Annemarie Nieuwenhuijse	directeur
Lisette Rasing	vrijwilligerscoördinator
Marianne van Kuijk	coördinator activiteiten en educatie
Karin van Opdorp	coördinator horeca
Anja Verbiest	coördinator PR/communicatie en social media
Theo Biemans	coördinator beheer
Richard Kuijters	coördinator team techniek

Het managementteam kwam in 2021 12 keer bijeen (om de 4 weken).

Vrijwilligers

Het Speelgoed- en Carnavalsmuseum 'Op Stelten' draait uitsluitend op de inzet van vrijwilligers. Dit is een punt dat voortdurend aandacht vraagt. Aan het eind van 2021 waren er 52 vrijwilligers (12 nieuwe vrijwilligers; 21 mensen zijn vertrokken) actief in het museum. Dit is inclusief de vrijwilligers in de besturen van de stichtingen. Een aantal van hen doet dit vrijwilligerswerk in afwachting van een nieuwe baan, met behoud van uitkering. Om onze ambities waar te kunnen blijven maken is en blijft het werven van nieuwe mensen prioriteit.

Het vrijwilligersoverleg kon ook in dit verslagjaar niet plaatsvinden als gevolg van de coronamaatregelen. En ook een aantal andere, jaarlijks terugkerende vrijwilligersbijeenkomsten (uitje, barbecue, kerstontbijt) moest geschrapt worden. Wel kon aan het eind van het jaar, toen het museum de deuren noodgedwongen weer gesloten had, de traditionele kersttentatie opgehaald worden in het museum. Dat gebeurde in shifts, zodat er de mogelijkheid was voor kleine groepjes vrijwilligers om elkaar weer even te ontmoeten.

Collectiestichtingen

De collectiestichtingen hebben uiteraard een nauwe band met het museum. Normaliter vergaderen de besturen van de Stichting Speelgoed- en Carnavalsmuseum 'Op Stelten' en de besturen van de collectiestichtingen ten minste eenmaal per jaar gezamenlijk. In verslagjaar heeft dat gezamenlijk overleg als gevolg van corona echter niet plaatsgevonden.

In de loop van 2021 werd duidelijk dat het carnavalsmuseum de Zandheuvel zal gaan verlaten. Gesprekken met Ut Kabinet der Zotheid hebben duidelijk gemaakt dat er kansen zijn voor een gezamenlijke toekomst. En dan op de nieuwe locatie die Ut Kabinet der Zotheid in november 2022 zal gaan betrekken. Hoe dat samengaan concreet vorm moet gaan krijgen wordt verder uitgewerkt. Maar het is de bedoeling dat het Kaaiendonks Carnavalsmuseum de collectie gaat overdragen en vertrekt van de Zandheuvel.

Aan het eind van verslagjaar was de samenstelling van de besturen van de collectiestichtingen als volgt:

Stichting Collectie Speelgoedmuseum

Matthijs Raaijmakers (voorzitter), Ben de Rooij (secretaris/penningmeester) en Henriëtte Herrmann (conservator)

Stichting Collectie Kaaiendonks Carnavalsmuseum

Sjef Kock (voorzitter), Peter van Gils (secretaris), Mattie Broekmans (penningmeester), Eric Lambregts en Jelle van Biert.

ONDERHOUD / GEBOUW / OVERIGE

In verslagjaar is ook tijdens de lockdown een aantal kleine mankementen door of in opdracht van de eigenaar van het pand, de gemeente Oosterhout, hersteld.

- Voor het museum zijn bloembakken geplaatst (een coproductie met gemeente en buurtbewoners).
- Er is een nieuw alarmsysteem geïnstalleerd.
- Bibliotheek en museumcafé zijn aangepast voor presentaties en filmvertoningen.
- Op de administratie is een aantal technische (elektrische) aansluitingen gerealiseerd voor o.a. de audiotour.

FINANCIËLE BIJDRAGEN: SUBSIDIES/SPONSORING/DONATIES

Het museum mag zich verheugen op financiële medewerking van de gemeente Oosterhout. We betalen huur aan de gemeente en krijgen subsidie in huisvestingskosten, hetgeen met een maximum is vastgesteld. De huur wordt jaarlijks geïndexeerd, de subsidie vooralsnog niet.

De gebruikerslasten zijn voor rekening van het museum. Het museum kent daarnaast particuliere donateurs via de Suppoosten Buiten Dienst (carnavalsmuseum). In verband met Covid19 is het museum een gedeelte van het jaar gesloten geweest voor bezoekers. Als geldelijke tegemoetkoming is hiervoor steun ontvangen van de gemeente Oosterhout in de vorm van huurkijtschelding alsmede van de landelijke overheid volgens de kwartaalregeling van TVL (Tegemoetkoming Vaste lasten)..

Bij de verlenging van het huurcontract met de gemeente Oosterhout met 10 jaar, zijn er met de gemeente een aantal voorwaarden overeengekomen, waaronder een herinrichting van het museum met aanpassingen. Vooruitlopend op de komende aanpassingskosten van het museum is er een afzonderlijke reservering hiervoor gevormd, waaraan met ingang van het boekjaar 2021 een bedrag is gedoteerd. Door het bestuur is in dit kader in juni 2021 tevens de huur met de onderhuurder Heemkundekring "de Heerlijkheid Oosterhout" opgezegd, waarbij men 1 jaar de gelegenheid heeft om een andere locatie te betrekken. (uiterlijk 1 juli 2022). Hier is veelvuldig overleg met de gemeente Oosterhout aan voorafgegaan.

FINANCIËN

Bestemming exploitatieresultaat

Overeenkomstig het voorstel van de penningmeester heeft het bestuur besloten om het negatief exploitatiesaldo van € 565,- over het boekjaar 2021 ten laste te brengen van het eigen vermogen.

Oosterhout, april 2022

Gré Beekers,
voorzitter

Sjef Kock
secretaris

